

Antibiotic-resistance Patterns and Frequency of TEM and CTX Type Extended-spectrum β -lactamases in Acinetobacter Clinical Isolates

Mohammad Ahanjan¹,
Soudeh Kholdi²,
Alireza Rafiei³

¹ Assistant Professor, Department of Microbiology, Antimicrobial Resistant Nosocomial Infection Research Center, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

² MSc in Microbiology, Student Research Committee, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

³ Professor, Department of Immunology, Molecular & Cell-Biology Research Center, Faculty of Medicine, Mazandaran University of Medical Sciences, Sari, Iran

(Received March 4, 2013 ; Accepted August 5, 2014)

Abstract

Background and purpose: Acinetobacter has emerged as a significant opportunistic pathogen responsible for nosocomial infections. Treatment of infections due to this organism is becoming a serious clinical concern and this bacterium is frequently resistant to multiple classes of antibiotics such as family of β -lactam drugs. β -lactamases enzyme represent the main mechanism of bacterial resistance to β -lactam antibiotics. This study was conducted to determine the prevalence of TEM-1 and CTX β -lactamases in acinetobacter isolates collected from two teaching hospitals in Sari (north of Iran).

Material and Methods: This study included 100 acinetobacter isolates that were collected from various clinical specimens. Susceptibility of isolates toward the antibiotics was determined by standard disk diffusion method. ESBL production was determined by the combination disk method. Using disks containing ceftazidime and cefotaxime alone and in combination with Clavulanic acid and TEM and CTX types of ESBL producing genes was detected by PCR test.

Results: Among all acinetobacter isolates, the highest resistance was seen for cefotaxime (100%) and ceftazidim (100%), whereas the highest susceptibility was observed for colistin (65%). Combined Disc Test showed that 24% of isolates were ESBL positive and among them 79.1% and 31.5% were positive for bla_{TEM} and bla_{CTX} genes. TEM-1 and CTX β -lactamases in acinetobacter isolates

Conclusion: According to this study the drug-resistance pattern in acinetobacter isolates was seen in 24% of TEM and CTX which were β lactamas producers. Thus, other mechanisms such as secretory pump, purines, and biofilm formation could have a role in drug resistance.

Keywords: Acinetobacter, ESBL, Antimicrobial Resistant, bla_{TEM}, bla_{CTX}

بررسی الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی و شیوع بتالاکتاماز های وسیع الطیف تیپ TEM و CTX در ایزوله های اسینتوباکتر جداشده از نمونه های بالینی

محمد آهنجان^۱سوده خلدی^۲علیرضا رفیعی^۳

چکیده

سابقه و هدف: اسینتوباکتر به عنوان پاتوژن مهم فرصت طلب در بروز عفونت های بیمارستانی نقش دارد. این باکتری غالباً به چندین کلاس از آنتی بیوتیک ها مانند بتالاکتام ها مقاومت دارد. این مطالعه به منظور تعیین الگوی مقاومت آنتی بیوتیکی و شیوع ژن های بتالاکتامازی TEM و CTX در اسینتوباکتر جدا شده از بیمارستان های آموزشی شهرستان ساری انجام گرفت.

مواد و روش ها: این مطالعه بر روی ۱۰۰ اسینتوباکتر که از نمونه های بالینی مختلف جمع آوری شد انجام گرفت. حساسیت نسبت به آنتی بیوتیک ها با روش کربی-بائر تعیین شد. برای شناسایی مولد بتالاکتاماز از روش دیسک ترکیبی استفاده شد. برای بررسی ژنتیکی ژن های بتالاکتامازی TEM و CTX با روش PCR انجام گرفت. شاخص های آماری با کمک نرم افزار SPSS محاسبه شد و از تست آماری کای دو، برای تحلیل یافته ها استفاده شد. مقادیر $P < 0/05$ معنی دار در نظر گرفته شد.

یافته ها: نتایج به دست آمده نشان داد که بیشترین مقدار مقاومت در برابر آنتی بیوتیک های سفوتاکسیم (۱۰۰ درصد)، سفتازیدیم (۱۰۰ درصد) در حالی که که کلسیتین با (۶۵ درصد) بیشترین مقدار حساسیت را نشان داد. نتایج نشان داد که ۲۴ درصد از ایزوله ها مولد ESBL بودند و فراوانی ژن های TEM و CTX به ترتیب ۷۹/۱ و ۳۷/۵ تعیین گردید.

استنتاج: بررسی این مطالعه نشان داد که میزان مقاومت دارویی اسینتوباکتر تنها در ۲۴ درصد از ایزوله های دارای CTM و TE-M که مربوط به کلاس بتالاکتامازی هستند مشاهده شده است. لذا مکانیزم های دیگری هم چون پمپ های ترشحی، پورین ها و تشکیل بیوفیلم در ایجاد مقاومت دارویی نقش ایفا کنند.

واژه های کلیدی: اسینتوباکتر، ESBL، مقاومت آنتی بیوتیکی، بتالاکتاماز

مقدمه

امروزه ایجاد مقاومت های دارویی در باکتری های بیماری زا نسبت به بسیاری از آنتی بیوتیک ها، نقشی مهم و اساسی در عدم کنترل و درمان عفونت های باکتریایی دارند و به عنوان یک نگرانی عمده در جوامع بشری

مؤلف مسئول: سوده خلدی - دانشجوی کارشناسی ارشد میکروبیولوژی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
E-mail: hofaab@yahoo.com

۱. گروه میکروبی شناسی، مرکز تحقیقات عفونت های بیمارستانی مقاوم به درمان، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
  ۲. دانشجوی کارشناسی ارشد میکروبی شناسی پزشکی، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
  ۳. گروه ایمونولوژی، مرکز تحقیقات بیولوژی سلولی و مولکولی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساری، ایران
- تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۲/۱۳ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ تاریخ تصویب: ۱۳۹۳/۵/۱۴

CTX M₂₅ تقسیم بندی می شوند (۸) که تیپ CTX M₁ به عنوان شایع ترین تیپ در ایران مورد بررسی قرار گرفته است (۹، ۱۰).

این آنزیم ها باعث ایجاد مقاومت به پنی سیلین و طیف وسیعی از سفالوسپورین های نسل سوم مانند سفنازیدیم، سفوتا کسیم، سفتریاکسون و مونوباکتام ها مثل آزوترئونام می شوند. اما در عین حال مقاومت به سفامایسین و کرباپنم ها در آن ها وجود ندارد. عواملی هم چون کللولونیک اسید، تازوباکتام و سولباکتام با اثر بازدارندگی منجر به مهار عملکرد این آنزیم ها می گردند (۱۱، ۱۲). بررسی ها نشان دادند که ژن های حمل کننده این آنزیم ها می توانند بر روی عناصر ژنتیکی متحرک هم چون پلاسمید، ترانسپوزون و اینتگرون قرار گرفته و به دین واسطه به راحتی از یک سویه به سویه ای دیگر منتقل می شوند (۱۳). از آن جا که شیوع مقاومت های دارویی رو به افزایش است و درمان بیماران، به خصوص بیماران بستری در بیمارستان ها را به تعویق انداخته است، تحقیق در جهت شناسایی و درمان عفونت های ناشی از گونه های اسیتوباکتر مقاوم به آنتی بیوتیک های خانواده بتالاکتام در بیمارستان های آموزشی شهرستان ساری انجام گرفت تا به دین وسیله راه کارهایی در استفاده صحیح از انواع آنتی بیوتیک ها در معالجه بیماران صورت گرفته و ایجاد مقاومت های دارویی به حداقل ممکن برسد.

مواد و روش ها

در این مطالعه توصیفی - مقطعی تعداد ۱۰۰ نمونه باکتری اسیتوباکتر بر اساس فرمول حجم نمونه و بررسی مطالعات قبلی در فاصله زمانی آبان ۹۱ تا خرداد ۹۲ از بیمارستان سوانح و سوختگی زارع و سایر بیمارستان های آموزشی شهرستان ساری جمع آوری شد. نمونه ها شامل نمونه زخم سوختگی (۴۸ درصد)، لوله تراشه (۲۰ درصد)، سایر زخم ها (۱۷ درصد)، ادرار (۵ درصد)، خون (۵ درصد) و خلط (۳ درصد) بوده است

مطرح می باشند (۱). اسیتوباکتر یکپاز باکتری های گرم منفی است که به این شیوه نسبت به آنتی بیوتیک ها مقاومت کسب می کند و به عنوان پاتوژن فرصت طلب در بیماران بستری در بخش مراقبت های ویژه عامل مهمی در پیدایش عفونت های بیمارستانی و عفونت هایی هم چون پنومونی، مننژیت، عفونت دستگاه ادراری، باکتری می و عفونت زخم در سوختگی، همراه با مقاومت چند گانه دارویی می باشد (۱۵، ۱۶).

آنتی بیوتیک های خانواده بتالاکتام از جمله مهمترین این داروها می باشند که به طور گسترده در درمان استفاده می شود و راه کار باکتری ها به خصوص باکتری های گرم منفی برای مقابله با آنان تولید آنزیم های بتالاکتامازی است (۲). مصرف بی رویه این آنتی بیوتیک ها منجر به ایجاد گروهی دیگر از آنزیم های بتالاکتامازی به نام بتالاکتاماز های طیف گسترده شده است. این آنزیم ها بر اساس ویژگی های ساختاری به ۴ گروه A، B، C، D تقسیم شده که گروه های A، B، C، D بر اساس مکانیسم سرین عمل کرده در حالی که گروه B برای انجام عملکرد خود نیازمند عنصر روی می باشد و متالوبتالاکتاماز محسوب می شود. از مهم ترین ESBL هایی که مورد بررسی قرار گرفته اند شامل SHV، TEM، CTX، PER و GES می باشند (۳، ۴). TEM₁ اولین بار در سال ۱۹۶۰ به عنوان اولین آنزیم بتالاکتامازی در باکتری های گرم منفی که انتقال آن به واسطه پلاسمید صورت می گیرد از کشت خون یک بیمار به نام Temoniera در یونان مورد شناسایی قرار گرفت. با جایگزینی اسیدهای آمینه مختلف در جایگاه فعال این آنزیم انواع مختلفی از بتالاکتاماز TEM₁ به وجود آمده تا جایی که تاکنون بیش از ۱۰۰ نوع آنزیم TEM مورد شناسایی قرار گرفته اند که شیوع آن ها در نواحی مختلف متفاوت گزارش شده است (۷-۵). CTXM نیز گروهی دیگر از ESBL ها هستند که اولین بار در سال ۱۹۸۹ در کشور آلمان شناسایی شدند. آن ها به پنج گروه CTXM₁، CTXM₂، CTXM₈، CTXM₉ و

که از بخش‌های مختلف بیمارستان‌ها جمع آوری گردید. بعد از انتقال نمونه‌ها به آزمایشگاه و کشت روی محیط بلاد آگار و مک کانکی آگار، انکوباسیون به مدت ۲۴ ساعت انجام گرفت. در صورت مشاهده رشد، باکتری‌ها در رنگ آمیزی گرم به شکل کوکوباسیل‌هایی گرم منفی قابل مشاهده بودند. در مرحله بعد در تست اکسیداز این باکتری‌ها به صورت اکسیداز منفی بودند. سپس به منظور انجام تست‌های بیوشیمیایی تکمیلی، این باکتری‌ها در محیط TSI، SIM، اوره و سترات کشت داده شده و از لحاظ رشد یا عدم رشد در محیط (Oxidative Fermentative) OF-حاوی قند گلوکز مورد بررسی قرار گرفتند.

انجام تست حساسیت و مقاومت آنتی‌بیوتیکی به روش استاندارد دیسک دیفیوژن (Baur- Kirby) و طبق استاندارد CLSI (Clinical and Laboratory Standards institute) انجام گرفت. برای این منظور سوپانسیون با غلظت نیم مک فارلند تهیه شد. سپس با استفاده از یک سواب استریل، از آن نمونه برداشته و روی محیط مولر هینتون به طور کامل پخش شد. سپس دیسک‌های آنتی‌بیوتیک را روی محیط قرار داده و بعد از انکوباسیون ۲۴ ساعته نتایج را بر اساس جدول استاندارد به اشکال حساس، مقاوم و حد واسط گزارش می‌کنیم. از دیسک‌های آنتی‌بیوتیکی شرکت ROSCO استفاده شد، که شامل موارد زیر بودند:

سفتنازیدیم (۳۰ μg)، سفکسیم (۳۰ μg)، سفتریاکسون (۳۰ μg)، سفوتاکسیم (۳۰ μg) کولیسیتین (۱۱۰ μg)، سفیم (۳۰ μg)، جنتامایسین (۳۰ μg)، آمیکاسین (۳۰ μg)، ایمی پنم (۳۰ μg)، مروپنم (۳۰ μg)، پیراکتام (۳۰ μg) و توبرامایسین (۱۰ μg).

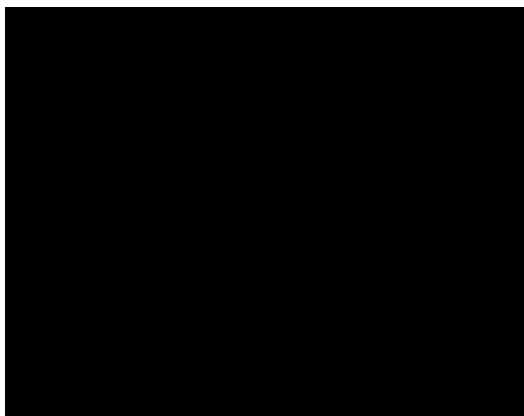
آزمون تشخیصی بتلاکتام‌های طیف گسترده

برای این منظور روش فنوتیپی combined Disk کار برده شد. به این ترتیب که ابتدا غلظت استاندارد

از باکتری در محیط مولر هینتون به صورت چمنی کشت داده می‌شود. بعد از آن از دیسک‌های ترکیبی سفتنازیدیم و سفتنازیدیم-کلولونیک اسید و دیسک‌های سفوتاکسیم و سفوتاکسیم-کلولونیک اسید به فاصله ۱۵ میلی‌متر از هم روی پلیت قرار داده می‌شود. پس از ۲۴ ساعت انکوباسیون در دمای ۳۷ درجه هاله عدم رشد اطراف دیسک حاوی کلولونیک اسید به عنوان مهار کننده آنزیم ESBL نسبت به همان دیسک به تنهایی سنجیده می‌شود به طوری که اگر هاله عدم رشد اطراف دیسک‌های حاوی کلولونیک اسید بزرگ‌تر یا مساوی ۵ میلی‌متر نسبت به همان دیسک به تنهایی باشد، سوبه مورد نظر را می‌توان بر طبق CLSI، به عنوان مولد ESBL در نظر گرفت. از سوبه کلبسیلا پنومونیه ATCC 700603 برای کنترل کیفی آنتی‌بیوگرام استفاده شد.

در مرحله بعد DNA ژنومی با استفاده از روش از کیت استخراج شده (شرکت Bioneer، کره) و با استفاده از پرایمرهای اختصاصی واکنش PCR صورت گرفت. برنامه دستگاه ترموسایکلر برای بررسی ژن TEM به این ترتیب بوده است. دناتوراسیون اولیه در دمای ۹۴ درجه به مدت ۳ دقیقه می‌باشد. سیکل اصلی با ۳۵ بار تکرار شامل دناتوراسیون در ۹۴ درجه به مدت ۱ دقیقه، اتصال پرایمرها در ۴۵ درجه به مدت ۴۵ ثانیه، تکثیر در ۷۲ درجه به مدت ۴۰ ثانیه، تکثیر نهایی در ۷۲ درجه به مدت ۷ دقیقه قرار گرفت. همچنین برای بررسی ژن CTX نیز از همین برنامه دمایی استفاده شد با این تفاوت که دمای اتصال پرایمر مورد نظر روی ۵۳ درجه تنظیم شد. در نهایت محصولات تکثیر شده بر روی ژل آگارز ۲ درصد با ولتاژ ۹۵ به مدت ۳۰ دقیقه الکتروفورز شده و توسط سایبرگرین رنگ آمیزی گشت. سپس توسط دستگاه آشکارساز ژل تحت تاثیر نور UV با طول موج ۲۳۰ نانومتر باندهای مربوطه مشاهده و عکس‌برداری شدند. در نهایت با استفاده از DNA الگو که حاوی قطعاتی با وزن مولکولی مشخص است

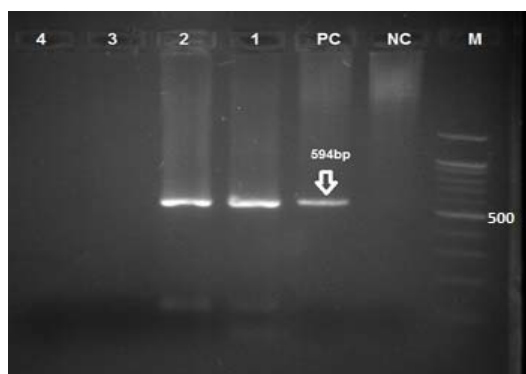
محدوده‌های ۸۰۰ bp و ۵۹۴ bp آشکار شدند که با اطمینان ۹۵ درصد مورد بررسی قرار گرفتند.

نمودار شماره ۱: الگوی مقاومت ایزوله های اسینتوباکتر جدا شده از نمونه های بالینی نسبت به آنتی بیوتیک ها

تصویر شماره ۱: الکتروفورز محصول PCR ژن bla_{TEM} اسینتوباکتر در ژل آگارز PC= کنترل مثبت (کلسیلا سویه 7881)، NC= کنترل منفی ۱ و ۴= نمونه های منفی، ۲ و ۳= نمونه های مثبت

تصویر شماره ۲: الکتروفورز محصول PCR ژن bla_{CTX} اسینتوباکتر در ژل آگارز PC= کنترل مثبت (کلسیلا سویه 7881)، NC= کنترل منفی ۱ و ۲= نمونه های مثبت، ۳ و ۴= نمونه های منفی

محصول شناسایی گردید. برای کنترل مثبت از باکتری *Klebsiella pneumoniae* 7881 استفاده شد که ذاتاً دارای ژن های مزبور می باشد.

یافته ها

از مجموعه ۱۰۰ نمونه اسینتوباکتر تشخیص داده شده در آزمایشگاه بیشترین نمونه‌ها به ترتیب شامل نمونه زخم سوختگی، زخم، لوله تراشه و خلط، ادرار و نمونه خون بودند. تمامی ایزوله ها از لحاظ تست های تشخیصی بیوشیمیایی دارای الگوی یکسانی بودند. همه آن ها از نظر تست اکسیداز و تولید گاز سولفید هیدروژن مثبت و تست اندول، حرکت، لیزین دکربوکسیلاز و اوره آز در آن ها منفی گزارش شد. این نمونه ها دارای توانایی اکسید نمودن قند گلوکز در محیط OF (Oxidative Fermentative) بوده و سیترات را به عنوان تنها منبع کربن مورد استفاده قرار داده و قادرند در محیط مک کانکی در دمای ۴۲ درجه رشد کنند. نتایج حاصل از تست آنتی بیوگرام به روش کربی-بائر بر روی نمونه‌ها نشان داد که از میان ۱۲ دیسک آنتی بیوتیکی به کار برده شده بیشترین مقاومت به ترتیب در برابر آنتی بیوتیک های سفوتاکسیم (۱۰۰ درصد) و سفتازیدیم (۱۰۰ درصد) و سفتریاکسون (۹۶ درصد) بوده و این در حالی است که بیشترین حساسیت به ترتیب در برابر آنتی بیوتیک های کلیسیتین (۶۵ درصد) و جنتامایسین (۳۷ درصد) و تورامایسین (۲۷ درصد) بود (نمودار شماره ۲).

بر اساس نتایج حاصل از آزمون تأییدی Combined Disk، تعداد ۲۴ ایزوله تولید کننده ESBL بودند که این تعداد هم مربوط به نمونه‌هایی غیر از نمونه زخم سوختگی بودند. در آزمایش PCR از مجموع ۱۰۰ ایزوله، وجود قطعه مربوط به ژن TEM و CTX به ترتیب در ۷۹/۱ و ۳۷/۵ درصد از ایزوله‌ها مثبت و باعث تولید محصولاتی در اندازه‌های مورد انتظار شد که در الکتروفورز بر روی ژل آگارز به صورت باندهایی در

۲۰۰۸ توسط خلت آبادی و همکاران در شهرستان کاشان انجام شد از مجموع ۴۰۰ نمونه جمع آوری شده از بیماران بستری در بیمارستان ۶۰ ایزوله اسیتوباکتر جدا شد که الگوی مقاومت آنتی‌بیوتیکی در آن‌ها بیانگر این بود که بیش‌ترین مقاومت به آنتی‌بیوتیک‌های آمیکاسین سفنازیدیم، جنتامایسین و سیپروفلوکساسین، تری متاکسازول وایمی پنم و بیش‌ترین حساسیت نسبت به آمیکاسین و سولباکتام وجود دارد و ۶۶/۷٪ از ایزوله‌ها دارای مقاومت به چند دارو بودند (۱۸) آمپی سولباکتام‌ها در گروه پنسیلین‌ها قرار گرفته است که بیش‌تر در عفونت‌های تنفسی و عفونت‌های ادراری کاربرد دارند که سولباکتام یک مهارکننده آنزیم‌های بتالاکتاماز هستند که موجب گسترش طیف اثر پنسیلین‌ها می‌شوند. ممکن است سولباکتام‌ها به همراه امینوگلیکوزیدها تجویز شوند که در این صورت باید با فاصله زمانی مصرف گردند. هم‌چنین Azhar A.L و همکاران در سال ۲۰۱۳ در مطالعه‌ای که بر روی نمونه‌های بالینی شامل خلط، ادرار و زخم انجام دادند نشان دادند که تنها ۸/۳ درصد از ایزوله‌ها با روش PCR دارای ژن TEM بودند (۱۹). در بررسی دیگری که به وسیله ElifBurcu Bali و همکاران در سال ۲۰۱۰ در ترکیه انجام شد ۶۹/۱۴ درصد از نمونه‌ها به روش دابل دیسک سینرژی ESBL مثبت گزارش شده و تعداد ایزوله‌هایی که دارای ژن TEM و CTX به ترتیب ۷۳/۴۳ درصد و ۱۷/۱۸ درصد گزارش شدند (۲۰). در مطالعات دیگر در سال ۲۰۰۹ در چین بر روی نمونه‌های اسیتوباکتر جدا شده از بخش مراقبت‌های ویژه انجام گرفته میزان نمونه‌های TEM مثبت گزارش شده ۸۱/۵ درصد بودند که این میزان همانند مطالعه ElifBurcu Bali دارای شباهت نسبت به مطالعه ما بودند (۲۱). وفایی و همکاران نیز در سال ۱۳۹۱ در تهران میزان مقاومت به آنتی‌بیوتیک‌های وسیع الطیف و شیوع ژن CTX را بر روی ۵۰۰ نمونه کلینیکی مورد بررسی قرار دادند که طبق یافته‌های آن‌ها ۲۰ درصد نمونه‌ها مولد ESBL و ۱۹ درصد از نمونه‌ها

جدول شماره ۱: توالی پرایمرهای مورد استفاده در تکثیر ژن bla_{TEM} و bla_{CTX}

پرایمر	توالی پرایمر ۵'-۳'	اندازه محصول
TEM-F	GAGTATTCAACATTTCCGTGTC	800 bp
TEM-R	TAATCAGTGAGGCACCTATCTC	594 bp
CTX-MU1	ATGTGCAGTACCAGTAAGGT	
CTX-MU2	TGGGTTAAAGTAGGTCACCAGA	

بحث

در مطالعه حاضر که بر روی ایزوله‌های اسیتوباکتر جدا شده از نمونه‌های سوختگی و سایر نمونه‌های بالینی از بیمارستان‌های آموزشی شهرستان ساری صورت گرفت از نظر مقاومت آنتی‌بیوتیکی بیش‌ترین مقاومت در آنتی‌بیوتیک‌های سفوتاکسیم و سفنازیدیم و سفتریاکسون و بیش‌ترین حساسیت در آنتی‌بیوتیک‌های کلسیتین و جنتامایسین و توبرامایسین دیده شده هم‌چنین نتایج حاصل از بررسی ایزوله‌ها با روش دیسک ترکیبی نشان داد که ۲۴ درصد از کل نمونه‌ها ESBL مثبت می‌باشند و فراوانی ژن‌های بتالاکتامازی TEM و CTX طبق نتایج به دست آمده با روش PCR به ترتیب ۷۹/۱٪ و ۳۷/۵ درصد گزارش شد. در حالی که در مطالعه Smolyakov و همکاران که بر روی نمونه‌های اسیتوباکتر که دارای مقاومت چندگانه دارویی بودند انجام گرفت مشخص شد که ۹۳ درصد سویه‌ها به ایمپنم و ۱۰۰ درصد سویه‌ها به کلسیتین، سولباکتام و آمپی‌سیلین حساس بودند (۱۶). در مطالعه دیگری که توسط Ayan و همکاران در کشور ترکیه بر روی ۵۲ ایزوله اسیتوباکتر انجام گرفت نتایج تست‌های مقاومت آنتی‌بیوتیکی نشان داد که کل ایزوله‌ها به آنتی‌بیوتیک‌های سفپیم، سفنازیدیم، سفوتاکسیم، جنتامایسین، آزوترونام، پیراسیلین، پیراسیلین-تازوباکتام، تیکارسیلین مقاوم بودند و مقاومت به توبرامایسین و سیپروفلوکساسین، کوتریماکسازول و آمیکاسین به ترتیب ۵ درصد، ۸ درصد، ۶۶ درصد و ۷۴ درصد مشاهده گردید (۱۷). در مطالعاتی که در سال

حامل ژن کد کننده بتالاکتامازی CTX-M بودند (۲۲). هم‌چنین در بررسی‌های انجام شده در سال ۲۰۰۶ در کشور بولیوی که روی ۶۰۴ نمونه بالینی انجام شده بود ۲۳/۴ درصد از نمونه‌ها ESBL مثبت گزارش شدند که از این تعداد میزان نمونه‌های مثبت برای ژن‌های TEM و CTX به ترتیب ۳۰/۴ و ۲۶/۱ درصد بوده است که دارای تشابه با مطالعه حاضر است (۲۳).

نتایج حاصل از این بررسی نشان می‌دهد که میزان شیوع اسینتوباکتر در بیماران بستری در بیمارستان‌ها به خصوص بیمارستان سوختگی به شدت زیاد است. از طرفی نتایج حاصل از تست‌های آنتی‌بیوگرام میزان مقاومت چندگانه به آنتی‌بیوتیک‌ها را نشان می‌دهد. با توجه به این نکته که در سال‌های اخیر به دلایل مختلفی هم‌چون مصرف بی‌رویه داروها و تجویزهای تجربی و عدم بهره‌گیری از ابزارهای مناسب جهت کنترل عفونت، میزان مقاومت به آنتی‌بیوتیک‌های خانواده بتالاکتام به خصوص سفالوسپورین‌های نسل سوم که از جمله مهم‌ترین داروهای مورد استفاده در درمان عفونت‌های باکتریایی اند زیاد شده و نیز با توجه به این مطلب که ژن‌های مقاومت بتالاکتامازی اکثر توسط عناصر ژنتیکی همچون پلاسمید منتقل می‌گردند لذا انتشار این عناصر به سادگی از یک سویه به سویه دیگر صورت گرفته و می‌تواند به سادگی باعث انتشار

مقاومت در بیمارستان یا هر محیط دیگر درمانی گردند. لذا توصیه می‌شود که در کنار تست‌های آنتی‌بیوگرام برای تشخیص مقاومت، تست‌های تکمیلی جهت تشخیص بتالاکتامازهای وسیع‌الطیف نیز انجام پذیرد تا به دین وسیله هم کمک قابل توجهی به پزشکان در تشخیص نوع آنتی‌بیوتیک موثر تجویزی و متقابلاً به بیماران در کاهش طول دوره بیماری و کاهش هزینه‌های درمان و به جامعه از طریق کاهش انتشار سوش‌های مقاوم به درمان باکتری‌ها شود. البته با توجه به پایین بودن درصد شیوع ESBL به خصوص در میان ایزوله‌های جدا شده از بیمارستان سوختگی در این تحقیق انتظار می‌رود علت بالا بودن مقاومت آنتی‌بیوتیکی مربوط به مکانیسم‌های دیگری از جمله پمپ‌های ترشحی، تشکیل بیوفیلم و نیز تغییر در پورین‌ها می‌باشند که باید مورد بررسی قرار گیرند.

سپاسگزاری

این مقاله تحقیقاتی حاصل پایان نامه دانشجویی کارشناسی ارشد میکروب‌شناسی می‌باشد. نویسندگان مقاله از معاونت محترم پژوهشی و مرکز تحقیقات بیولوژی سلولی و مولکولی دانشگاه علوم پزشکی مازندران به خاطر تأمین هزینه‌ها و همکاری نهایت تشکر را دارند.

References

- Zarrilli R, Pournaras S, Giannoli M, Athanassios T, et al. Global evolution of multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii* clonal lineages. *Int J Antimicrob Agents*. 2012; 41(1): 11-19.
- Bush K. New β -Lactamases in Gram-Negative Bacteria: Diversity and Impact on the Selection of Antimicrobial Therapy. *Clin Infect Dis*. 2013; 32(7): 1085-1089.
- Al-Zahrani AJ, Akhtar N. Susceptibility Patterns of Extended Spectrum β -Lactamase (ESBL)- producing *Escherichia coli* and *Klebsiella pneumoniae* isolated in a teaching hospital. *Pakistan J Med Res* 2005; 44(2):64-67.
- Haward CH, Schooneveldt J, VanDaal A, Kelly G, Nimmo G, Giffard PH. Identification and Minisequencing-Based

- Discrimination of SHV β -Lactamases in Nosocomial Infection-Associated *Klebsiella pneumoniae* in Brisbane, Australia. *Antimicrob Agents Chemother.* 2002; 46(3): 659-664.
5. Nordmann P, Guibert M. Extended - spectrum β -lactamases in *Pseudomonas aeruginosa*. *J Antimicrob Agent Chemother.* 1998; 42(2): 128-131.
  6. Brun- Buisson C, Legrand P, Philippon A, Montravers F, Ansquer M, Duval J. Transferable enzymatic resistance to third generation cephalosporins during nosocomial outbreak of multiresistant *Kelbsiella pneumoniae*. *Lancet.* 1987; 2(8554): 302-306.
  7. Młynarczyk G1, Młynarczyk A, Bilewska A, Dukaczewska A, Gołowski C, Kicman A ,et al. High effectiveness of the method with cefpirome in detection of extended-spectrum beta-lactamases in different species of gram-negative bacilli. *Med Dosw Mikrobiol.* 2006; 58(1): 59-65.
  8. Falagas ME, Karageorgopoulos DE. Extended- spectrum beta-lactamase-producing Organisms. *J Hosp Infect.* 2009. 73(4): 345-354.
  9. Nematzadeh S, Nasehi L, Shahcheraghi F, Sadat Nikbin .PER, CTX-M, TEM and SHV Beta-lactamases in clinical isolates of *klebsiella pneumoniae* isolated from Tehran, Iran. *Iranian J Basic Medi Scie.* 2010; 13(3): 111-118.
  10. Soltan Dalal MM, Mobasser G, Mehrabadi JF, Eshraghian MR, Rastegar Lari A, Molla Aghamirzaei H ,et al. Detection of CTX-M-1 beta lactamase gene in *Escherichia coli* isolated from clinical samples by Polymerase Chain Reaction (PCR). *Tehran Univ Med J.* 2011 69(1): 16-21.
  11. Jacoby GA, Medeiros AA. More extended spectrum β -lactamases. *Antimicrob Agents Chemother.* 1991; 35(9): 1697-1704.
  12. Rupp ME, Fey PD. Extended Spectrum β -Lactamase (ESBL)- Producing Enterobacteriaceae Considerations for Diagnosis, Prevention and Drug Treatment. *Drugs.* 2003; 63(4): 353-365.
  13. Padmini SB ,Raju BA. Evaluation of CIVA agar for rapid detection of extended spectrum b- lactamases (ESBL) among isolates of Enterobacteriaceae. *Indian J Med Res* 2008; 127(2): 195-197.
  14. Tripathi PC, Gajbhiye SR, Agrawal GN. Clinical and antimicrobial profile of *Acinetobacter* spp: An emerging nosocomial superbug. *Adv Biomed Res .* 2014;3:13.
  15. Zarrilli R, Pournaras S, Giannouli M, Tsakris A. Global evolution of multidrug-resistant *Acinetobacter baumannii* clonal lineages. *Int J Antimicrob Agents.* 2012; 41(1):11-19.
  16. Smolyakov R, Borer A, Riesenber K, Schlaeffer F, Alkan M, Porath A, et al. Nosocomial multi-drug resistant *Acinetobacter baumannii* bloodstream infection: risk factors and outcome with ampicillin- sulbactam treatment .*J Hosp Infect* 2003; 54(1): 32-38.
  17. Ayan M1, Durmaz R, Aktas E, Durmaz B. Bacteriological, clinical and epidemiological characteristics of hospital-acquired *Acinetobacter baumannii* infection in a teaching hospital. *J Hosp Infect .* 2003; 54(1): 39-45.
  18. FarahaniKheltabadi R, NazemShirazi MH, Musavi GhA, Moniri R, Shajari Gh. Ghasemi A ,et al. Antimicrobial susceptibility patterns and the distribution of resistance genes among *Acinetobacter* species isolated from

- patients in Shahid Beheshti hospital, Kashan. FEYZ J of kashan Univ Med Sci 2009; 12(4):61-66 (Persian).
19. AL-Thahab AAL. Molecular Detection of Extended-Spectrum Beta- Lactamases in Clinical Isolates of *Acinetobacter baumannii*. Journal of Biology, Agriculture and Healthcare. 2013; 3(7): 32-39.
  20. Bali E , Acik L,Sultan N. Phenotypic and molecular characterization of SHV, TEM, CTX-M and extended-spectrum beta-lactamase produced by *Escherichia coli*, *Acinobacter baumannii* and *Klebsiella* isolates in a Turkish hospital. Afr J Microbiol Res. 2010;4(8): 650-654.
  21. Jin H. Xu XM, Mi ZH , Mou Y,Liu P. Drug-resistant gene based genotyping for *Acinetobacter baumannii* in tracing epidemiological events and for clinical treatment within nosocomial settings Chinese Medical Journal 2009; 122(3): 301-306.
  22. Vafaei S, Mirnejad R, Amirmozafari N. Determining the Patterns of Antimicrobial Susceptibility and the Distribution of bla CTX-M Genes in Strains of *Acinetobacter Baumannii* Isolated from Clinical Samples. Journal of Isfahan Medical School. 2013; 31 (252): 1443-1445.
  23. Celenza G, Pellegrini C, Caccamo M, Segatore B, Amicosante G, Perilli M. Spread of bla(CTX.M-type) and bla(PER-2) beta-lactamase genes in clinical isolates from Bolivian hospitals. J.Antimicrob Chemother 2006; 57(5): 975-978.